

ДО
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ОБЩИНА В. ТЪРНОВО
ПОЩ. КОД 5000

РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА

09-00-117/10.02.22

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от

д-р инж. Даниел Димитров Панов
Кмет на Община Велико Търново

Относно: Доклад за изпълнението на Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново 2020–2030 година за периода 1 юли–31 декември 2021 г., приет с Решение № 430/17.12.2020 година на Великотърновския общински съвет

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

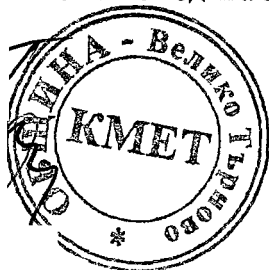
В изпълнение на т. 4.4.3 Приоритетна област 3: Новото богатство, мярка 4: Наблюдение и оценка на изпълнението на Стратегията от Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново 2020–2030 година, приета с Решение № 192/28.05.2020 г. и План за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020–2030 година за периода 1 юли–31 декември 2021 г., приет с Решение № 430/17.12.2020 година на Великотърновския общински съвет, предлагам Великотърновският общински съвет да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, Великотърновският общински съвет приема Доклад за изпълнение на Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020–2030 година за периода 1 юли–31 декември 2021 г., приет с Решение №430/17.12.2020 година на Великотърновския общински съвет.

Приложение: Доклад за изпълнение на Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново 2020–2030 година за периода 1 юли–31 декември 2021 г.

Д-Р ИНЖ. ДАНИЕЛ ПАНОВ
Кмет на Община Велико Търново

до: ПК ЧО ОНЧ

Съгласували:
Нейко Генчев
Зам.-кмет „Хуманитарни дейности“

11.02.22

Десислава Йонкова
директор на дирекция ПОУС

Изготвил:
Нелина Църва
директор на дирекция КТМД

Доклад
за изпълнение на План за изпълнение на
Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново 2020 - 2030
за периода 1 януари – 31 декември 2021 година

ИДЕНТИЧНОСТ

Приоритетна област 1: Духът на България

Мярка 1: Актуализиране на символите на града в изпълнение на Решението на Народното събрание от 12 април 2019 г., в което Велико Търново се обявява за историческа и духовна столица на България“

Дейност 1: Изготвяне на задание за обявяване на конкурс за обогатяване на визуалната идентичност на съществуващите герб и символи на Община Велико Търново – герб, знаме, ключ, огърлица с герб, почетен знак, медал „Велико Търново, първа и втора степен, почетна книга на Велико Търново.

Изпълнение: Направени са проучвания в областта на средновековната хералдика и традициите на Велико Търново след Освобождението през 1878 година. Проведени са консултации с юристи, от които бе установено, че изготвяне на задание и обявяване на конкурс са възможни след приемане на Статут на Велико Търново като историческа и духовна столица на България от Народното събрание.

Дейност 2: Актуализиране на Наредбата за символите и наградите на Община Велико Търново.

Изпълнение: С Решение № 737/28.10.2021 г. на Великотърновския общински съвет бяха направени промени в Наредбата за символите и наградите на Община Велико Търново, с което акцентът на наградите бе поставен именно върху статута на града като историческа и духовна столица на България. В този дух започна промяната на визията и дизайна на наградите, връчвани от Общината.

Дейност 3: Изготвяне на задание за обявяване на конкурс за брендиране на града като историческа и духовна столица на България в национални и международни инициативи, административни документи, кореспонденция и др.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Общински съвет.

Документи: Наредба за символите и наградите на Община Велико Търново.

Изпълнение: Проведени бяха консултации с юристи, от които бе установено, че изготвяне на задание и обявяване на конкурс са възможни след приемане на Статут на Велико Търново като историческа и духовна столица на България от Народното събрание.

Мярка 2: Изготвяне на Наредба на ОС и Статут в изпълнение на Решението на Народното събрание за обявяване на Велико Търново за историческа и духовна столица на Република България.

Дейност 1: Изготвяне на параметри на Наредбата и Статута от общинската администрация, внасяне за решение в Общинския съвет.

Дейност 2: С приемането на Наредбата ОС да предостави мандат на кмета да преговаря с компетентните държавни институции за приемане от НС на Статут на Велико Търново като историческа и духовна столица на Р България.

Дейност 3: С приемането на Наредбата ОС да предостави мандат на кмета да преговаря с компетентните държавни институции да закрепят в различни документи ангажимента на централната власт в експертно и финансово подпомагане на целия спектър от

дейности, свързани с новия статус на Велико Търново като историческа и духовна столица на България, включително и целево финансиране на следните дейности: *наследство* - изпълнение на План за опазване и управление Историческо селище Велико Търново, изграждането на нова сграда за библиотека; творчески дейности в сферата на *визуалните изкуства и архитектурата, приложните занаяти, литературата и академични изследвания* чрез резидентски програми за индивидуални творци, Програма "Кино във Велико Търново" за подпомагане на филмови продукции и премиери на български филми, Национални награди: за художествена литература "Емилиян Станев", за публицистика "П. Р. Славейков", за изследвания на средновековната култура "Патриарх Евтимий" и за архитектура "Кольо Фичето", официален общински културен календар, кандидатурата на града Европейска столица на културата през 2032 г. и домакинството на инициативата на ЮНЕСКО „Световна столица на книгата“ 2023 г.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Общински съвет

Документи: Наредба и Статут на ОС - Велико Търново

Изпълнение на мярка 2: След проведени консултации с юристи, бе установено, че приемане на Наредба от Великотърновския общински съвет би било възможно и юридически обосновано след приемането на Статут на Велико Търново като историческа и духовна столица на България от Народното събрание.

Мярка 3: Създаване, регулация и управление на официален общински културен календар.

Дейност 1: Приемане на Правилник за прилагане на Административна програма „Календар на културните събития“ на Община Велико Търново като основен инструмент за културни политики.

Изпълнение: Разработена е и от 2021 година се прилага Административна програма „Културен календар“. В процес на разработване са механизъм за мониторинг и отчетност, Комуникационна и Медийна стратегия за нейното прилагане.

Дейност 2: Проектиране и одобряване на специален знак, с който се обозначават събитията, включени в официалния културен календар.

Изпълнение: В процес на разработване.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, културни оператори.

Документи: Заповеди на Кмета на Община Велико Търново.

Приоритетна област 2: Открити пространства

Мярка 1: Създаване на План за опазване и управление Историческо селище Велико Търново

Дейност 1: Провеждане на консултации със заинтересованите страни и институции, търсене на партньорства от гражданския сектор за идейно проектиране и планиране.

Институции, структури и организации: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми".

Документи: ПИРО 2021-2027. Решение на ОС.

Изпълнение: Продължава партньорството с църковни настоятелства, читалища, НПО, кметства за опазване на културните ценности и кандидатстване за финансиране по програми за „Аварийно-спасителни и възстановително-ремонтни работи за укрепване църквата „Св. Димитър“ в с. Ветринци, за „Аварийно-възстановителни работи на покрива на НЧ „Надежда“, „Ремонтни и реставрационни работи с възстановяване на

купола и камбанарията на църквата „Св. св. Кирил и Методий” и „Възстановяване на църквата „Св. Николай” гр. В. Търново. Оказана е експертна помощ при изготвяне на частични ПУП-ЗРП за имоти културни ценности от териториите на Историческо селище Велико Търново и за други населени места. Извършва се ежегоден мониторинг на недвижимите културни ценности, монументалните и военни паметници.

Мярка 2: Подобряване на градоустройствената комуникация между ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" и Стария град

Дейност 1: Съгласуване с ПИРО 2021-2027

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми".

Документи: ПИРО 2021-2027

Изпълнение: В процес на изпълнение. Градоустройствената комуникация между ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" и Стария град е включена в ПИРО 2021 – 2027.

Мярка 3: Социализация на крайречната улица

Дейност 1: Съгласуване с ИПГВР 2021-2027

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми"

Документи: ПИРО 2021-2027

Изпълнение: В процес на изпълнение. Изготвиха се фишове образец 2 за старите бани на ул. „Крайбрежна”, с които ще се обогати културния потенциал на района.

Мярка 4: Подобряване на средата в Асеновия квартал и Арбанаси

Дейност 1: Съгласуване с ПИРО 2021-2027

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: НИНКН, ДНСК, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", ДКТМД

Документи: ИПГВР 2021-2027

Изпълнение: Подпомагане и съдействие при археологическите проучвания на обектите: „Църква и баня, южно от манастира „Св. 40 мъченици”, „Средновековен град Трапезица-сектор Север”, „Манастир „Успение на Света Богородица”, ранновизантийска базилика и тракийски некропол” на Френк хисар. Започната е процедура за актуализиране на охранителната зона на ИС-Арбанаси. Участие в комисии по чл.83а от ЗКН за приемане на реставрации стенописи на манастирска църква „Св. Успение Богородично” в с. Арбанаси.

Приоритетна област 3: Обновеното лице на града

Мярка 1: Планиране на инвестиции в ИПГВР 2021-2027

Дейност 1: Планиране на инвестиции в културната инфраструктура в ИПГВР 2021-2027; задаване на рамката и реализацията на определящи инфраструктурни проекти, които бяха предмет на дискусии в хода на изготвянето на настоящата Стратегия. Провеждане на консултации и работни срещи с всички заинтересовани страни – институции и гражданския сектор.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията”, Дирекция "Проекти и програми"

Документи: Решение на ОС. ИПГВР 2021-2027

Изпълнение: Включени в ПИРО 2021-2027. Продължава обновяването на сгради от уличните ансамбли в територията на Стария град по проекта „Фасадна реставрация, ремонтно–възстановителни работи и цветово решение”. Съвместно от експерти на

Общината, НИИКН и МК ежегодно се изготвят предложения и предписания за опазването на сградите - НКЦ , съгласно ЗКН.

Мярка 2: Нова концертна зала и библиотека

Дейност 1: Строителството на експозиционен център с многофункционална концертна зала в района на Старото военно училище ще се реализира в изпълнение на ИПГВР 2021-2027; участие в заданието за предназначението и функциите като пространство за култура.

Дейност 2: Провеждане на консултации относно ситуиране на нова сграда на библиотеката в района на Старото военно училище и създаването на инвестиционен проект и произтичащите градоустройствени решения.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми".

Документи: Решение на ОС. ИПГВР 2021-2027

Изпълнение на мярка 2: На този етап изпълнението на тази мярка, планирано по ИПГВР, се отлага до осигуряване на необходимото финансиране. Продължават разговорите и обсъжданията със заинтересованите страни за намиране на ново решение относно местоположението и начина на финансиране, тъй като необходимостта за града на нови сгради – концертна зала и библиотека – не само, че не е отпаднала, а се засилва с развитието на културния живот и процесите в науката и образованието и нарастващите очаквания на обществото.

Мярка 3: Разширяване на експозиционната площ на РИМ

Дейност: Изпълнението на мярката ще се осъществи след изграждането на нова сграда на библиотеката. Същевременно в ИПГВР 2021-2027 ще се търсят и други решения, които да подобрят условията за дейността на музеите.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, РИМ, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми"

Документи: Решение на ОС. ИПГВР 2021-2027

Изпълнение на мярка 3: На този етап изпълнението на тази мярка, планирано по ИПГВР, се отлага до осигуряване на необходимото финансиране.

В процес на изпълнение са проекти за разширяване експозиционните площи на Регионалния исторически музей:

- от ИПГВР проект № BG16RFOP001-1.009-0006 „Реконструкция и обновяване на Музей "Възраждане и Учредително събрание". В обхвата на проекта са включени интегрирани мерки и дейности за реконструкция и внедряване на мерки за енергийна ефективност, с което ще се намалят разходите и ще се улесни експлоатирането на сградата. Посредством инвестицията, в уникалния архитектурен паметник ще се осигури сигурна и съвременна среда за излагане и популяризиране на културното - историческото наследство, намиращ се в музея, както и привличане на по-голям брой туристи с интерес към Възраждането. Предвижда се обновяване на системите за техническа охрана, видеонаблюдение и пожароизвестяване, които да отговарят на съвременните нормативни изисквания. Инвестицията е насочена към възстановяване и опазване на културните и историческите ценности, с насочено внимание към отношението между историческата култура, местни традиции и модерни интервенции;
- от ИПГВР проект № BG16RFOP001-1.009-0007 „Разширение на "Мултимедиен посетителски център „Царевград Търнов“. В обхвата на проекта са включени интегрирани мерки и дейности за разширяване на съществуващия Мултимедиен посетителски център, с което ще се повиши въздействието от предлаганата туристическа атракция. Предвижда се визуализиране живота на различните социални

слоеве във Второто българско царство, техните нрави, обичаи, бит и одежди. С помощта на съвременната аудио – визуална техника по-пълно ще се възприеме богатата история на града от този период, неговата царственост, войнска слава и духовна мощ. Интериорът ще е разнообразен от богато декорирани фигури, с множество архитектурни детайли, атрибути и аксесоари, подходящо осветление и озвучаване на отделните елементи и композиции.

Приключи проект „Изкуство и култура - общи трансгранични активи в подкрепа на устойчивото развитие на туризма“. Проектът бе одобрен за финансиране през 2018 г. по Програма INTERREG V-A Румъния-България 2014-2020. Проектът се реализира в партньорство с Община Калафат, област Долж, Румъния и Фондация „Лице за изкуство и култура“- гр. Плевен. Общата му стойност е 1 487 271.41 евро за всички партньори, а срока на изпълнение бе 36 месеца. Основните дейности за Община Велико Търново включваха подобряване и превръщане на културен обект – Регионална художествена галерия „Борис Денев“, гр. Велико Търново в модерен център на изкуствата чрез въвеждане на мерки за енергийна ефективност, както и създаване на интегриран туристически продукт, включващ тематични туристически маршрути от двете страни на р. Дунав. Постигнати са целите за модернизирани и обновяване на интериора и експозиционните зали, в т. ч. модернизация и внедряване на мерки за енергийна ефективност - монтиране на енергоспестяващо осветление, изграждане на отоплителна охладителна и вентилационна инсталация. Като краен резултат, чрез модернизация и ревитализиране на културно - историческите обекти се създаде интегриран туристически продукт в трансграничния регион, бе разработен и популяризиран общ тематичен маршрут на класическата и съвременна култура и изкуство в градска среда, който подкрепя и спомага за устойчивото развитие на туризма в трансграничния регион. Извършените дейности за инвестиции в инфраструктура, освен в ХГ "Борис Денев" в гр. Велико Търново, включват и Двореца-музей „Маринку“ в гр. Калафат, които са модернизирани и превърнати в модерни центрове за изкуство и ще привличат значителен брой туристи чрез организиране и популяризиране на съвместни изложби и провеждане на събития и прояви на открито в прилежащите пространства на обектите.

Мярка 4: Поддържане на читалищната база.

Дейност 1: Текущи ремонти и подмяна на оборудването на читалищни сгради след представяне на КСС и оценка за активна читалищна дейност.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията".

Изпълнение: През 2021 година бяха извършени ремонтни дейности на 27 читалищни сгради в Община Велико Търново: с. Балван НЧ "Нива-1898", с. Беяковец НЧ "Просвета-1907", с. Велчево НЧ "Светлина -1892", с. Ветринци НЧ "Напредък -1903", с. Големани НЧ "Христо Ботев-1928, с. Малчовци НЧ "Нов живот - 1946", гр. Дебелец НЧ "Съгласие-Дебелец", с. Дичин НЧ "Зора-1869, гр. Килифарево "Напредък 1884", с. Кладни дял НЧ "Васил Левски-1931, с. Леденик НЧ "Поука-1920", с. Малки Чифлик НЧ "Светлина - 1928г.", с. Момин сбор НЧ "Просвета - 1922", с. Ново село НЧ "Наука - 1870", с. Плаково НЧ "Просвета-Плаково-1873г.", с. Пушево НЧ "Сполука-1923", с. Самоводене НЧ "Извор-1873", с. Ресен НЧ "Народна просвета-1874", с. Русаля НЧ "Съгласие-1873", с. Хотница НЧ "Светлина-1895, с. Церова кория НЧ "Развитие-1883", с. Шемшево НЧ "Напредък-1911", с. Шереметя НЧ "Пробуда-1925", гр. Велико Търново НЧ "Никола Михайловски-1921", гр. Велико Търново НЧ "Петко Рачев Славейков-1920", гр. Велико Търново НЧ "Искра-1896, гр. Велико Търново НЧ "Надежда-1869". В резултат е подобро общото състояние на сградите, читалищните

библиотеки, сцени и салони за дейности, което даде възможност за реализиране на богат и пълноценен културен живот в населените места и градските квартали.

Мярка 5: Подобряване на визуалните характеристики на градската среда.

Дейност 1: Провеждане на публично обсъждане, посветено на визуалната идентичност на пространствата и обектите в централната градска част, създаване на постоянна комисия по естетизация на градската среда към общинската администрация.

Дейност 2: Разработване на задание и възлагане на изпълнението на обща концепция за дизайн на централните зони на града и публичните сгради и пространства.

Дейност 3: Обсъждане за създаване на Програма за микро проекти за естетизация на градската среда.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Представителство на СБХ - Велико Търново, ХГ „Борис Денев“, организации и фирми.

Документи: Наредба за разполагането на рекламно-информационни съоръжения в сградите-паметници на културата и публични сгради и обекти.

Изпълнение: В процес на изпълнение. Проведени са работни срещи и консултации с архитекти-урбанисти от ВИАС – София, експерти от Представителство на СБХ - Велико Търново, ХГ „Борис Денев“ и преподаватели от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Изпълнението на тази мярка до голяма степен е обвързано и с приемането от Народното събрание на Статут на Велико Търново като духовна и историческа столица на България. По Програма „Изкуство и култура“ се финансират микро проекти за артистична интервенция в градската среда – проект „Сливане“ с автор Христо Гелов, Графити арт фест на Сдружение „Крачка напред“, „Достъпно изкуство“ на СБХ – Представителство Велико Търново, „Изкуство – град – природа“ на Сдружение Дупини.

ДОСТЪП

Приоритетна област 1: Публики

Мярка 1: Партньорство на културния сектор с образователните институции.

Дейност: Разработване на Програма „Култура и знание“ за популяризиране на професиите в културата и изкуствата, подобряване на учебния процес, създаване на публикации за изкуство и насърчаване на посещения на културни обекти и събития.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Образование, младежки дейности и спорт", РУО - Велико Търново, центрове за подкрепа на личностно развитие, Младежки дом, детски градини и училища, ВТУ, НВУ, културни оператори

Документи: Програма "Култура и знание".

Изпълнение: Пандемията от Ковид-19 и ограниченията за публични събития до голяма степен възпрепятства изпълнението на мярката. Партньорството се изразява в поредица от събития, насочени към деца и младежи, в които е включено участие на образователни институции:

1. Програмата „Сцена на вековете – поглед към бъдещето“ даде възможност на професионалната сцена в АМР „Царевец“ да бъдат представени две постановки „от деца за деца“ – на Балетна школа „Класика“ – Велико Търново и Формация „Бон бон“ – София;

2. В Културния календар бяха включени два майсторски класа – на СНЦ „Силания“ по контрабас и виола и в Програмата „Сцена на вековете – поглед към бъдещето“ – на оперната прима Красимира Стоянова;
3. В Културния календар са включени детски и младежки музикални конкурси, изложби на ученици, занимаващи се с изобразително изкуство;
4. Осигурен е безплатен или на преференциални цени достъп на деца и младежи до всички културни събития;
5. В конкурсите и фестивалите със състезателен характер Община Велико Търново дава награда за млади дарования с цел тяхното насърчаване да продължат да се развиват в областта на изкуствата;
6. В Програма „Арт лято“ от Културния календар е включен панел за деца, обхващащ всички жанрове, където децата са едновременно участници и публика;
7. РБ „П. Р. Славейков“ и Регионалният исторически музей имат свои традиционни програми за партньорство с образователните институции в общината – открити уроци, конкурси, обучения, интерактивни занимания и др. Обновената Художествена галерия „Борис Денев“ стана домакин на изнесени лекции на преподаватели и студенти от Факултета по изобразителни изкуства на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“;
8. Читалищата подпомагат освен любителското творчество на детски формации и различни образователни програми, например „Млад библиотекар“ на НЧ „Надежда“. Постигнато е партньорство с всички университети и филиали на университети и колежи в града, които имат хуманитарна насоченост и специалисти и преподаватели в тази област;
9. По Програма „Изкуство и култура“ бе съфинансиран проект „Храбрият оловен войник“ – 20 години в България и по света“ на Театър ВЕСЕЛ, включващ куклени представления и кратки лекции на тема театър в салони на училища и детски градини;
10. Съвместно с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Факултет за изобразителни изкуства и СБХ – Представителство Велико Търново бяха реализирани на живо Международната младежка изложба „Продължавай напред“ и Международното биенале на църковните изкуства.

Мярка 2: Подобряване на информираността и комфорта на посетителите на културни обекти

Дейност: ИПГВР 2021-2027. Създаване на съпътстваща инфраструктура на културните обекти, съобразена с екологичните стандарти.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", културни оператори

Документи: ИПГВР 2021-2027

Изпълнение: Възстановиха се информационни табели и знаци за обозначаване обекти НКЦ в територията на „Историческо селище Велико Търново“. Подготвя се ново здание на туристическата карта на града и околностите, в което ще бъдат включени и монументалните съвременни паметници.

Мярка 3: Приобщаване на хора в неравностойно положение към участие в културния живот

Дейност: Консултации със заинтересованите страни за създаване на общинска Програма "Култура и изкуства за всеки", която да съдейства за посещения и участие на хора в неравностойно положение на събития от официалния общински културен календар.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Социални дейности и здравеопазване", Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", културни оператори, Агенция за социално подпомагане. НПО за социални дейности.

Документи: Програма "Култура и изкуства за всеки".

Изпълнение: Осигурен е безплатен или на преференциални цени достъп на всички хора в неравностойно положение до културните събития през 2021 година. Традиционното партньорство при организиране на културни събития от и за хора в неравностойно положение бе опосредствано от противоепидемичните мерки срещу Ковид-19. В Културния календар на Общината през 2021 година бе включена Лятна академия за сетивен театър в с. Хотница, с участници младежи от социално слаби семейства и от центровете за настаняване на деца, лишени от родителска грижа на SOS детски селища във Велико Търново.

Приоритетна област 2: Нови територии за култура и изкуство

Мярка 1: Витализиране на културното наследство чрез възможности за събития на открито и за излагане на произведения на изкуството

Дейност: Съгласуване с ПИРО 2021-2027. Включване в Културния календар на събития, предвидени за такива пространства.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", дирекция КТМД, културни оператори

Документи: ИПГВР 2019-2027

Изпълнение: Независимо от ограниченията във връзка с пандемията от Ковид-19, през 2021 година се проведе емблематични за града културни събития на територията на обекти на културно-историческото наследство: в АМР „Царевец“ – Международния фестивал на историческите възстановки „Ежедневието на Средновековен Търновград“, Летен сезон на българските оперни театри „Сцена на вековете“; в църквите-музеи „Св. Архангели Михаил и Гавраил“ и „Св. Димитър“ в с. Арбанаси, след прекъсването през 2020 година, бе проведено поредното издание на Летния фестивал за класическа камерна музика „Арбанаси съмър мюзик“; по Програма „Изкуство и култура“ бе съфинансиран проектът на Арт група Дупини „Изкуство – град – природа“ на територията на квартал Варуша в старинната част на града; Община Велико Търново подкрепи проекта „Клуб на дейците на културата“ на Сдружение ВТ Ивентс – Клуб ТАМ и техните инициативи под общо название „Варуша-юг“ – територия на Историческо селище Велико Търново; в църквата-музей „Св. св. Петър и Павел“ бе проведено издание на Европейската инициатива „Нощ на литературата“ 2021.

Мярка 2: Изграждане на нови пространства за култура и изкуство в периферните райони.

Дейност: ИПГВР 2021-2027. В дейностите се включват обособяване на пространства за сценични изкуства, изложби и мултидисциплинарни дейности, свързани с изграждане на временни инсталации, пърформанси и др. Включване в Културния календар на събития, предвидени за такива пространства.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, ВТУ, Представителство на СБХ - Велико Търново, Художествена галерия, културни оператори.

Документи: ИПГВР 2021-2027

Изпълнение: По Програма „Изкуство и култура“ бе съфинансиран проект „Достъпно изкуство“ на Представителството на СБХ във Велико Търново за експониране на

временни изложби на известни търновски художници в парка в кв. „Колчо Фичето“, който ще продължи през 2022 година; проектът на Арт група Дупини „Изкуство – град – природа“ на територията на квартал Варуша в старинната част на града разработва малко познати пространства, встрани от обичайните туристически маршрути, като пространства за визуални изкуства и интерпретация на градското пространство.

Приоритетна област 3: Достъпни периферни зони

Мярка 1: Обогаляване на културния календар в малките населени места

Дейност 1: Включване приоритетно в Културния календар на събития, които ще бъдат реализирани на територията на малките населени места в общината, в партньорство с местните читалища.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, организации и фирми в сферата на КТИ, Царевград Търнов ЕООД, читалища, културни оператори.

Документи: Решение на ОС за приемане на Културния календар 2021

Изпълнение: През 2021 година бяха реализирани културни събития в населените места в общината:

1. През летните месеци, от Културния календар 2021 - спектакли на „Пътуващ магичен театър“ – анимация, научни експерименти и магично шоу в селата: Балван, Ветринци, Миндя, Вонеща вода, Церова кория, Шемшево, Леденик, Къпиново, Хотница, Присово, Велчево, Пчелище;
2. През летните месеци великотърновският Театър ВЕСЕЛ представи кукления спектакъл „Храбрият оловен войник“ на сцената на 12 читалища в общината – в т.ч. Дебелец и Килифарев;
3. В с. Хотница се проведе Лятна академия за сетивен театър и контекстуално обусловени изкуства, събитие от Културния календар. Лятната академия кани всяка година различни международно утвърдени лектори и режисьори в сферата на сетивния театър, които водят обучения и обменят опит с млади български артисти.
4. През м. август в с. Миндя се проведе тридневен Миндя Рок Фест с богата съпътстваща програма, организирана от местното читалище – изложба дърворезба, представяне на книги, детски работилнички.
5. През м. юли в с. Габровци се проведе традиционния Международен симпозиум „Изкуство – Природа“, събитие от Културния календар на Общината.
6. В началото на м. юни в с. Арбанаси се проведе двудневен Национален фолклорен фестивал „Насред мегдана в Арбанаси“, събитие от Културния календар на Общината, организатор е местното читалище „Иларион Драгостинов“.
7. с. Церова кория НЧ "Развитие - 1883" - Фолклорен фестивал „Шарено пиле Петровско“
8. гр. Дебелец НЧ "Съгласие -1887" - Общински празник на градската песен „Засмяна пролет“ - Преглед на общински формации за стара градска песен
9. с. Ялово НЧ "Селски труд - 1906" – Трифон Зарезан с богата музикална програма на площада пред читалището.
10. с. Ресен НЧ "Народна просвета- 1874" - Фолклорен фестивал „С премяна на мегдана“
11. с. Ресен НЧ "Народна просвета-1874" - Празник на хляба „Никой не е по-голям от хляба“
12. с. Ветринци НЧ "Напредък - 1903" - Фолклорен фестивал „Ветринци пее и играе“ /проведен онлайн със 100 участници/

Мярка 2: Улесняване на достъпа до събития в официалния културен календар на Велико Търново от селските райони в общината.

Дейност: Обсъждане на възможностите за организирането и ползването на безплатен транспорт от населените места до Велико Търново. Създаване на детайлни правила и консултации със заинтересованите страни за селектиране на определен брой събития.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, превозваческа фирма, читалища.

Документи: Програма за подобряване на достъпа до събития от официалния календар на културните събития. Решение на ОС

Изпълнение: Изпълнението на мярката бе силно затруднено от действащите протиепидемични мерки срещу Ковид-19. Водени бяха разговори с превозвачески фирми за нейното реализиране след отпадане на забраните. В бюджетите на народните читалища са заложили средства за мобилност във връзка с културни събития, като инициативата за организиране на пътувания, посещения или участие в различни културни събития е на самите читалища и местните общности, съобразно техните интереси.

ТВОРЧЕСТВО

Приоритетна област 1: Творческа лаборатория

Мярка 1: Подпомагане на дейности в сферата на словесните, визуалните, музикалните и танцовите изкуства, експерименталните мултидисциплинарни проекти.

Дейност: Актуализиране на действащата Програма „Изкуство и култура“ в съответствие с приоритетите от настоящата Стратегия.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", културни оператори от гражданския сектор.

Документи: Решение на ОС.

Изпълнение: В резултат на действащите протиепидемични мерки срещу Ковид-19, както и настъпилите вследствие на епидемията промени в културния сектор (културни оператори, продуценти, гилдии на артистите) бе направен анализ на ситуацията към момента и след прекъсването през 2020 година бе обявена сесия на Програма „Изкуство и култура“. Съфинансирани бяха 10 проекти в различни жанрове, съобразени с пандемичната обстановка.

През 2021 година в рамките на Културния календар и Програма „Изкуство и култура“ бяха проведени общо 233 културни събития от всички жанрове на изкуствата, въпреки действащите ограничения във връзка с епидемията от Ковид-19. В резултат на първата публично обявена сесия за кандидатстване с проекти за включване на събития в Културния календар на Общината, бяха реализирани нови партньорства с независими творци и НПО в сферата на културата и изкуствата, които значително повишиха нивото и разнообразието на културния живот в града и общината. В града бяха организирани за първи път изнесени издания на две международни събития – Международен салон НАИВ за изобразително изкуство и Изнесено издание на Международен кинофестивал за късометражно кино Карантина. През 2021 година, чрез Програма „Изкуство и култура“ бе подкрепен и проектът „10 години Младежка скулптурна колония – Ксилифор. Отново заедно чрез скулптурата“ на ТД „Трапезица-1902“ – Велико Търново. Община Велико Търново е партньор при провеждането на „Фоайе на книгата“ – място за среща на издатели, автори и читатели. През 2021 година, по Програма „Изкуство и култура“ бе финансиран проектът за издаване на монография „Църква Св. Димитър“ в с. Арбанаси с автори проф. д-р Хитко Вачев и Илиян Петракиев.

Мярка 2: Подкрепа за художествени творци от страната и чужбина

Дейност: Реализацията на тази мярка предвижда резидентска програма за творци, свързана с конкретните цели на Наредбата „Велико Търново – историческа и духовна столица на България“. Включване в Културния календар на събития, отговарящи на това условие.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Представителство на СБХ - Велико Търново, Художествена галерия, организации и фирми в сферата на КТИ, културни оператори.

Документи: Решение на ОС. Наредба "Велико Търново - историческа и духовна столица на България".

Изпълнение: Резидентните програми в световен мащаб бяха осуетени през последните две години поради пандемията от Ковид-19. През 2021 година такава програма бе реализирана по Проект „Изкуство – природа“ на Арт група Дупини в с. Габровци, събитие от Културния календар по Програма „Изкуство и култура“.

Приоритетна област 2: Традиция и съвременност

Мярка 1: Популяризиране на художественото, научното и архитектурното творчество на личности, свързани с Велико Търново и насърчаване на съвременното българско творчество в сферата на литературата, архитектурата

Дейност 1: Актуализиране на Наредбата за символите и наградите на Община Велико Търново в раздел „Награда „Култура“.

Изпълнение: С Решение № 737/28.10.2021 г. на Великотърновския общински съвет бяха направени промени в Наредбата за символите и наградите на Община Велико Търново, където бяха въведени различни категории, съобразно различните жанрове в изкуството

Дейност 2: Консултации, проучване на идентични практики за създаването на четири национални награди за творчество в сферата на литературата, хуманитаристиката и архитектурата: за художествена литература "Емилиян Станев", за публицистика "П. Р. Славейков", за изследвания на средновековната култура "Патриарх Евтимий" и за архитектура "Кольо Фичето", които да се връчват веднъж на две години.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", РБ "П. Р. Славейков", Камара на архитектите, ГХГ "Борис Денев", Представителство на СБХ - Велико Търново

Документи: Решение на ОС. Статут "Велико Търново - историческа и духовна столица на България".

Изпълнение: Изпълнението на тази мярка е пряко обвързано с приемането от Народното събрание на Статут на Велико Търново като духовна и историческа столица на България, предвид националния мащаб на наградите.

Мярка 2: Насърчаване на филмовата индустрия и популяризиране на българското и европейското филмово творчество

Дейност: Обсъждане, търсене на партньорства за създаването на Програма „Кино във Велико Търново“ на проектен принцип в две основни сфери: създаване на нови български филмови произведения с местен сюжет и популяризиране на българско и европейско кино чрез премиери, кинолектории и други образователни инициативи.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД.

Документи: Решение на ОС. Статут "Велико Търново - историческа и духовна столица на България".

Изпълнение: Въпреки ограниченията, наложени от пандемията Ковид-19, през 2021 година, в партньорство със Синеленд „Искра“ – Велико Търново в Летния театър бе

проведена Програма „Лятно кино под звездите“ с включени най-новите български филми, освен световните продукции; в Голяма зала на Общината бе проведено поредното тридневно издание на София филм фест; ново събитие бе изнесеното тридневно издание на престижния Международен фестивал за късометражно кино „Карантина“, което се проведе в района на паметника „Асеневци“, като в съпътстващата програма бяха включени срещи с изтъкнати режисьори и кинодейци; през м. октомври бе проведено изданието на Международния фестивал за литература и кино „Синелибри“. По Програма „Изкуство и култура“ бяха съфинансирани три проекта за кино: „Студийно кино“ на ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“; Киноателие на тема „Моят град“ и летни прожекции на Сдружение „Свят на бъдещето“ и „Учителю“ „Тристан филм“ ЕООД за създаване на филм, посветен на проф. Анчо Калоянов. Община Велико Търново подпомогна създаването на документалния филм „Карабаджо“ във връзка със 70-тата годишнина на Ганчо Карабаджаков.

РАЗВИТИЕ

Приоритетна област 1: На картата на световните постижения

Мярка 1: Европейска столица на културата

Дейност: Консултации и създаване на партньорства за изграждането на работеща структура, ангажирана с подготовката и провеждането на дейностите „Европейска столица на културата“.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, ОС

Изпълнение: Дейностите по изпълнение на всички мерки от Стратегията, в т.ч. административни, бяха насочени към създаването на нови партньорства и ориентирани към обединяване на усилията, формулиране на общи цели, проучване на нагласите и очакванията на гражданите и обществото в сферата на културата, които да залегнат в основата на бъдещата кандидатура за Европейска столица на културата 2034 г.

Мярка 2: Световна столица на книгата в инициативата на ЮНЕСКО

Съдържание: Консултации и създаване на партньорства за изграждането на работеща структура, ангажирана с подготовката и провеждането на дейностите „Световна столица на книгата“ през 2023 г.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, РБ "П. Р. Славейков"

Документи: Решение на ОС. Статут "Велико Търново - историческа и духовна столица на България"

Изпълнение: В процес на изпълнение. Водещата роля е на РБ „П. Р. Славейков“

Мярка 3: Културно-туристически маршрути

Дейност: Създаване на работна група със заповед на кмета и със задача да изготви доклад и предписания за състоянието на съществуващите културно-туристически маршрути, информационните материали и състоянието на обектите, включени в тях.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, "Царевград Търнов" ЕООД, РИМ Велико Търново, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", РБ "П. Р. Славейков", Камара на архитектите, ГХГ "Борис Денев", Представителство на СБХ - Велико Търново.

Документи: Задание от Общинската администрация.

Изпълнение: С Решение № 1248/25.10.2018 г. на Великотърновския общински съвет Община Велико Търново стана член на Организацията за управление на Старопланински туристически район, чието седалище е в нашия град. След първоначалния организационен период, през 2021 година започна реалната работа по

целите на Сдружението, която включва инвентаризация на съществуващите културно-туристически маршрути и обекти в членуващите общини, в т.ч. Велико Търново, разработване на интернет сайт и страница във фейсбук за популяризирането им.

Мярка 4: Сред Европейските културни наследства

Дейност 1: В изпълнение на мярката, след съгласуване с Министерството на културата, Община Велико Търново ще кандидатства през 2021 г. за "Знак за Европейско наследство" (ЗЕН).

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, "Царевград Търнов" ЕООД, РИМ Велико Търново, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", РБ "П.Славейков", Камара на архитектите, ХГ "Борис Денев", Представителство на СБХ - Велико Търново.

Документи: Апликационна форма.

Изпълнение: Продължава участието на Община Велико Търново в българското сдружение „АОСТКИН“ за обмяна на специалисти и практики по опазване на НКН, участие в семинари, международни форуми онлайн и сътрудничеството на френската асоциация „Sites & Cites Remarquables“, с които се подготви програма за следващата година по проблемите на културното наследство. Летният сезон на оперните театри „Сцена на вековете“ и Летният фестивал за класическа камерна музика „Арбанаси съмър мюзик“ получи лейбъла EFFE на Европейската платформа „Европа за фестивалите, фестивалите за Европа“ за 2021 година.

Приоритетна област 2: Знание и иновации

Мярка 1: Програма за повишаване на квалификацията на ангажираните в сектора от Група "Култура"

Дейност: Включване в онлайн обучения и семинари, организиране на лектории, съобразно възможностите и противоепидемичните мерки за Ковид-19.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Културни оператори

Документи: Решение на ОС, съгласно бюджета.

Изпълнение: Участие на експертите от Община Велико Търново в онлайн обучения и семинари, организирани от НСОРБ, Министерството на културата и Министерството на туризма. Община Велико Търново подпомага логистично сдружения от гражданския сектор, които организират семинари и обучения. Специалисти и експерти от РБ „П. Р. Славейков“, ХГ „Борис Денев“ и Регионалния исторически музей – Велико Търново повишават своята професионална квалификация с участие в подобни семинари, научни конференции и др.

Мярка 2: Създаване на Клъстер Велико Търново

Дейност: Провеждане на консултации с заинтересованите страни, създаване на партньорства.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", НВУ "Васил Левски", културни оператори, фирми в сферата на КТИ

Документи: Учредителен акт на сдружението.

Изпълнение: Създаването на клъстер би било възможно в рамките на Организацията за управление на Старопланинския туристически район, като неин съставен елемент. Финансиране на дейностите може да бъде осигурено от еврофондовете по Плана за възстановяване и устойчивост.

Мярка 3: Богата и достъпна дигитална среда

Дейност: Анализ на нуждите от страна на общинската администрация; партньорства приоритетно с местни високотехнологични компании за разработване на общинска Програма "Дигитални хоризонти" за насърчаване на създаването на дигитално съдържание.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, общински, регионални културни институти и читалища

Изпълнение: След извършения мониторинг и оценка на състоянието на недвижимите паметници на културата на територията на общината, започна изработването на дигитален каталог, който да бъде достъпен за широката публика. В Регионалния исторически музей и РБ „П. Р. Славейков“ са дигитализирани голяма част от фондовете. Община Велико Търново е партньор на Държавен архив – Велико Търново в дигитализирането и публикуването на неговите архиви, както и популяризирането им сред гражданите чрез изложби и представления. В ход е дигитализацията на фондовете на ХГ „Борис Денев“. В процес на подготовка е създаването на обща платформа на културните институти.

Приоритетна област 3: Новото богатство

Мярка 1: Обогаляване на музейните и художествени експозиции

Дейност: Проучване на възможностите – юридически и финансови, за дарителски кампании за обогатяване на фондовете на ХГ „Борис Денев“, РБ „П. Р. Славейков“, Държавен военноисторически архив, Държавен архив - Велико Търново и РИМ Велико Търново.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, РИМ Велико Търново, РБ „П. Р. Славейков“, ХГ "Борис Денев".

Изпълнение: През 2021 година от бюджета на Община Велико Търново беше предоставено финансиране за обогатяване фонда на ХГ „Борис Денев“. Регионалният исторически музей и РБ „П. Р. Славейков“ водят свои традиционни кампании за получаване на дарения за обогатяване на фондовете.

Мярка 2: Създаване и поддържане на електронен регистър на паметници и мемориални знаци, както и данни за нематериалното културно наследство в региона, актуализиране и обогатяване на информацията за забележителностите на Велико Търново

Дейност 1: Систематизиране на информацията, свързана с историята на Велико Търново. Осъвременяване на съществуващите данни с цел последващо разработване на задание за уеб базирана платформа.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, РИМ Велико Търново, ХГ "Борис Денев". Държавен военноисторически архив. Държавен архив - Велико Търново.

Изпълнение: Продължава изготвянето на техническа и снимкова документация на военните паметници и паметниковите знаци и фишове образец 2 за актуализацията на данни за недвижимите културни ценности в общината и дигитализирането на части от архива на КИН в общината.

Мярка 3: Наблюдение и оценка на културните институти на територията на Община Велико Търново.

Дейност: Консултации със заинтересованите страни за подготовка на създаването на детайлно разработена методология, правила и процедури за събиране на информация,

анализи и препоръки, свързани с количествените и качествените характеристики от дейността на културните институти и организации.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, РИМ Велико Търново, Общинско радио, ХГ "Борис Денев", МДТ "Константин Кисимов", народни читалища.

Изпълнение: В процес на изпълнение.

Мярка 4: Наблюдение и оценка на изпълнението на Стратегията.

Дейност: Годишен доклад за изпълнението на Стратегията 2020. Годишен план за изпълнението на Стратегията 2022.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД

Документи: Годишен план. Годишен доклад за изпълнението на Стратегията.

Изпълнение: С Решение № 795/23.12.2021 година на Великотърновския общински съвет е приет План за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 за периода 01.01 – 31.12.2022 г.

Д-Р ИНЖ. ДАНИЕЛ ПАНОВ
Кмет на Община Велико Търново

Съгласувал:
Нейко Генчев
Зам.-кмет „Хуманитарни дейности“

Изготвил:
Нелина Църва
директор дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“